

FACTORII DETERMINANȚI ÎN EVOLUȚIA APENDICITEI ACUTE ÎN PERIOADA PANDEMIEI COVID-19

Daniela Perju

Conducător științific: Gheorghe Rojnoveanu

Catedra de Chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi”, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Apendicita acută (AA) constituie una dintre urgențele chirurgicale abdominale, care necesită o intervenție de urgență. În perioada pandemiei COVID-19 numărul de adresări cu AA a scăzut cu ulterioare complicații evolutive și postoperatorii. **Scopul lucrării.** Studiarea impactului pandemiei COVID-19 asupra calității și rezultatelor tratamentului pacienților cu AA. **Material și metode.** S-a efectuat o analiză a datelor din literatură recentă specifică subiectului AA și pandemiei COVID-19, colectate prin intermediul PubMed, Google Scholar, ScienceDirect, NCBI. **Rezultate.** S-a observat o scădere a adresabilității în unitățile medicale a pacienților cu simptomatologie de AA, o rată mai mare de forme distructive ale bolii (AA gangrenoasă, perforativă, peritonită generalizată sau abces), precum și un nivel mai mare a morbidității și mortalității, toate dezvoltându-se și pe fon de infecție SARS-CoV-2. Acest lucru se datorează factorilor sociali (agitație socială, speculații despre sistemul medical și despre vaccin, știri false), factorilor pandemici (lockdown, stoparea transportului public, închiderea instituțiilor medicale în regiuni restrânse, impunerea măsurilor de protecție personală), factorilor medicali (deficiența lucrătorilor medicali în secții non-COVID, epuizarea stocurilor medicale, lucrători medicali la limită de burnout), factorilor psihoemoționali (teamă, incertitudine, singurătate, frustrare) și factorilor economici care au fost prezenți în perioada respectivă. **Concluzii.** Pandemia COVID-19 a avut un impact considerabil asupra evoluției spre forme distructive ale AA și gravitate majoră a perioadei postoperatorii atât direct prin infecția cu SARS-CoV-2, dar și indirect prin factorii sociali, economici și psihoemoționali. **Cuvinte-cheie:** apendicita acută, pandemie COVID-19, infecție SARS-CoV-2, impact.

THE DETERMINANT FACTORS IN THE EVOLUTION OF ACUTE APPENDICITIS DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Daniela Perju

Scientific adviser: Gheorghe Rojnoveanu

Nicolae Anestiadi Surgery Department no.1, Nicolae Testemițanu University

Background. Acute appendicitis (AA) constitutes one of the abdominal surgical emergencies requiring urgent intervention. During the COVID-19 pandemic, the number of cases presenting with AA decreased, leading to subsequent evolutionary and postoperative complications. **Objective of the study.** To study the impact of the COVID-19 pandemic on the quality and outcomes of treatment in patients with AA. **Material and methods.** A research study was conducted by analyzing data from recent literature specific to the subject of AA and the COVID-19 pandemic, collected through PubMed, Google Scholar, ScienceDirect, and NCBI. **Results.** According to the literature review, there was a noticeable decrease in the number of patients presenting to hospital with symptoms of AA, a higher rate of destructive forms of the disease (gangrenous AA, perforated AA, generalized peritonitis, or abscess), as well as a higher level of morbidity and mortality, all developing against the background of SARS-CoV-2 infection. This is attributed to social factors (social unrest, speculation about the medical system and vaccines, fake news), pandemic factors (lockdown, stoppage of public transport, closure of medical institutions in small regions, imposition of personal protection measures), medical factors (shortage of medical workers in non-COVID wards, depletion of medical supplies, medical workers at the brink of burnout), psycho-emotional factors (fear, uncertainty, loneliness, frustration), and economic factors that were present during this period. **Conclusion.** The COVID-19 pandemic had a considerable impact on the progression to destructive forms of AA and significant severity in the postoperative period, both directly through SARS-CoV-2 infection and indirectly through social, economic, and psycho-emotional factors triggered during the pandemic. **Keywords:** Acute appendicitis, COVID-19 pandemic, SARS-CoV-2 infection, impact.